

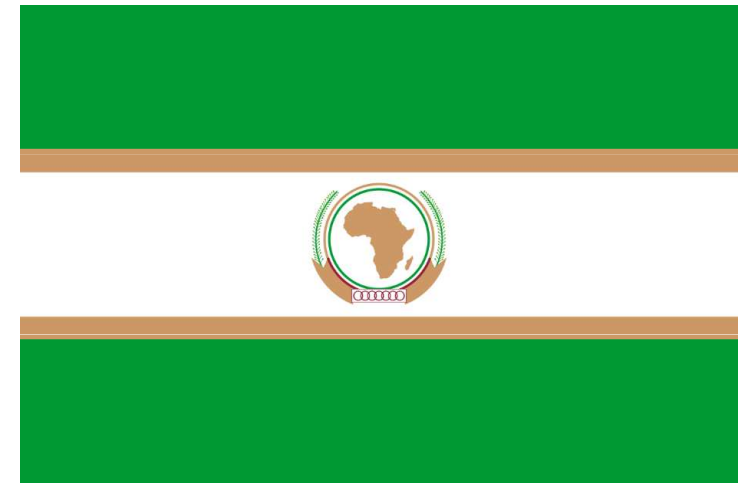
**MUNI
PED**

AFRICKÁ ÚNIA

Adam Mokrání
UČO: 482017

SITUÁCIA PO 2. SV. VOJNE

- 2 prúdy integrácie afrického kontinentu:
 1. **Federatívne usporiadanie:** Africké štáty by tvorili 1 súdržný celok
 2. **Medzinárodná organizácia:** spolupráca suverénnych štátov
- **1963:** vznik **Organizácie africkej jednoty** – OAJ (Organisation of African Unity)
- Zámery OAJ: zbaviť sa zbytkov koloniálnych systémov na kontinente, potlačiť apartheid, zabezpečiť suverenitu jednotlivých členských štátov, pôsobiť súdržne a solidárne
- OAJ nedosahovala výraznejších úspechov v zahraničnej politike, ani nepôsobila zjednocujúco dovnútra → mnoho politikov sa dožadovalo reforiem, alebo vzniku novej organizácie africkej integrácie
- **2001:** vznik **Africkej únie** – AÚ (African Union)

Obrázok 01: vlajka OAJ

VZNIK AFRICKEJ ÚNIE

- 1999: prvý popud na vznik AÚ zo strany hláv štátov OAJ (Sirtská deklarácia)
- 2001: **summit v Lusake** (Zambia) – určenie plánu pre vznik AÚ
- **Júl 2002: prvé zasadnutie hláv štátov AÚ v Durbane (JAR) – oficiálny začiatok činnosti AÚ**
- **Zmena hlavných priorít:**
 - Skoncovanie s kolonializmom a apartheidom (OAJ) → súdržnosť a kooperácia členských štátov, ekonomický rozvoj kontinentu (AÚ)
- **Záujmy a ciele AÚ:**
 - Podpora spolupráce členských štátov
 - Účinná medzinárodná kooperácia
 - Zabezpečenie mieru a bezpečnosti na africkom kontinente
 - Podpora demokratických princípov a inštitúcií
 - Zabezpečenie ľudských práv
 - Podpora udržateľného rozvoja
 - Zvýšenie životného štandardu obyvateľov afrického kontinentu

Obrázok 02: vlajka AÚ

ČLENSKÉ KRAJINY

- 55 členských štátov
- Všetky štáty na území afrického kontinentu sú členmi AÚ
- Rozdelenie do 5 regiónov:
 1. Stredná Afrika
 2. Východná Afrika
 3. Severná Afrika
 4. Južná Afrika
 5. Západná Afrika
- Úradné jazyky: arabčina, angličtina, francúzština, portugalčina, španielčina, svahilčina, akýkoľvek africký jazyk

Obrázok 03: znak Africkej únie

HLAVNÉ ORGÁNY AÚ

– Rozhodovacie orgány:

1. **Zhromaždenie hláv štátov Africkej únie** (Assembly of Heads of State and Government)
2. **Výkonný výbor** (Executive Council)
3. **Komisia stálych zástupcov** (Permanent Representatives Committee)
4. **Špeciálne technické komisie** (Specialised Technical Committees)
5. **Rada pre mier a bezpečnosť** (Peace and Security Council)
6. **Komisia Africkej únie** (African Union Commission)
7. **Panafrický parlament** (Pan-African Parliament)
8. **Hospodárska, sociálna a kultúrna rada** (Economic, Social & Cultural Council)

– Súdne orgány, problematika ľudských práv:

1. **Africká komisia pre ľudské práva a práva národov** (African Commission on Human and People`s Rights)
2. **Africký súd pre ľudské práva a práva národov** (African Court on Human and People`s Rights)
3. **Komisia AÚ pre medzinárodné právo** (AU Commission on International Law)
4. **Poradný výbor AÚ pre korupciu** (AU Advisory Board on Corruption)

HLAVNÉ ORGÁNY AÚ

– Finančné inštitúcie:

1. **Africká centrálna banka** (African Central Bank)
2. **Africká investičná banka** (African Investment Bank)
3. **Africký menový fond** (African Monetary Fund)

Obrázok 04: rokovanie Zhromaždenia hláv štátov AÚ

Obrázok 05: výkonný výbor

ZHROMAŽDENIE HLÁV ŠTÁTOV AÚ

- Vybrané kompetencie Zhromaždenia hláv štátov AÚ:
 - vytvára program na 1 rok dopredu
 - volí predsedu Komisie Africkej únie
 - Schvaľuje členstvo v AÚ
 - Prijíma rozpočet AÚ
 - Schvaľuje nariadenia Komisie Africkej únie
 - určuje funkcie, právomoci a organizáciu Výkonného výboru
 - Stanovuje a monitoruje politiky AÚ
- Spôsob hlasovania:
 - Kvórum zhromaždenia je tvorené 2/3 prítomných
 - Zhromaždenie rozhoduje konsenzom, no ak nie je možný, za návrh musia byť 2/3 prítomných
- Zhromaždenie sa musí stretnúť aspoň 1-krát do roka; od roku 2004 sa schádzalo pravidelne 2-krát do roka; od roku 2017 sa schádza opäť 1-krát do roka

VÝKONNÝ VÝBOR

- Zodpovedá sa Zhromaždeniu hláv štátov AÚ
- Skladá sa prevažne z ministrov zahraničných vecí členských štátov (členský štát môže vo výbore zastupovať aj iný z ministrov)
- Krajina, ktorá predsedá Zhromaždeniu hláv štátov AÚ, predsedá aj Výkonnému výboru
- Sídlo: Addis Abeba (Etiópia) – oficiálne sídlo celej Africkej únie
- **Kompetencie:**
 - **Prijíma opatrenia v oblastiach spoločného záujmu členských štátov**
 - Dozerá na implementáciu politík, formulovaných Zhromaždením hláv štátov AÚ
 - Pripravuje program zasadnutí Zhromaždenia hláv štátov AÚ
 - Riadi spoluprácu s Hospodárskou komisiou Organizácie Spoločenosti národov pre Afriku (UN Economic Commission for Africa)
- **Spôsob hlasovania:**
 - Rozhodnutia sa prijímajú buď konsenzom, alebo 2/3 väčšinou
- Schádza sa aspoň 2x do roka, stretnutia sa väčšinou prekrývajú so zasadaniami Zhromaždenia hláv štátov AÚ

AFRICKÉ POHOTOVOSTNÉ SILY

- **African Standby Force (ASF)**
- Medzinárodné spojenie armády a polície na africkom kontinente
- ASF spadajú pod správu Africkej únie
- Hlavné veliteľstvo ASF: Addis Abeba (Etiópia)
- Nasadzujú sa počas rôznych kríz, ktoré sa objavujú na africkom kontinente pomerne často (v Afrike vznikajú rôzne povstalecké alebo teroristické skupiny; napr. Lord`s Resistance Army (LRA) – Armáda Božieho odporu v Ugande a pod.)
- **Vznik:**
 - OAJ: nemala žiadnu vlastnú armádu, alebo obranné štruktúry, pretože razila politiku nemiešania sa do vnútorných záležitostí jednotlivých členských štátov
 - Pri vzniku AÚ sa prístup zmenil a umožnil sa vznik spoločnej armády
 - **Protokol zakladajúci ASF vstúpil v platnosť v decembri 2003**
- **Rozdelenie na 5 brigád:**
 - Severoafrická regionálna pohotovostná brigáda
 - Východoafrická pohotovostná brigáda
 - Force Multinationale de l`Afrique Centrale (pre strednú Afriku)
 - Juhoafrická pohotovostná brigáda
 - ECOWAS Standby Brigade

AFRICKÉ POHOTOVOSTNÉ SILY

- Zakladajúca zmluva AÚ umožňuje intervenciu členského štátu v prípade:
 - **Vojnových zločinov**
 - **Zločinov proti ľudskosti**
 - **Genocídy**
- **Funkcie ASF:**
 - **Intervencia členského štátu s cieľom obnoviť mier a bezpečnosť**
 - **Preventívne operácie s cieľom predísť konfliktu, zmierniť eskaláciu konfliktu, zabrániť rozšíreniu konfliktu do okolitých krajín, zabezpečiť mier, pokiaľ súperiace strany uzavreli dohodu**
 - **Demobilizačné operácie v obdobiach po konfliktoch**
 - **Pomoc civilnému obyvateľstvu pri veľkých prírodných katastrofách**
 - **Pozorovacie a monitorovacie misie**
 - **Ďalšie funkcie môže kedykoľvek stanoviť Rada pre mier a bezpečnosť**

Obrázok 06: Africké pohotovostné sily

AGENDA 2063

- Dokument bol prijatý na oslavách 50. výročia založenia OAJ v roku 2013
- **Plán na 50 rokov (2013-2063)**
- Strategický politický plán
- Vznikol kvôli potrebe predefinovania priorít AÚ (z boja proti kolonializmu a apartheidu sa priority presunuli na ekonomickú spoluprácu a politickú súdržnosť)
- **Rozdelená na 5 10-ročných implementačných plánov**
- **Oblasti, o ktorých hovorí Agenda 2063:**
 - Ekonomický rozvoj
 - Sociálny rozvoj
 - Kontinentálna integrácia
 - Regionálna integrácia
 - Rozvoj demokracie
 - Zabezpečenie mieru na africkom kontinente
 - Bezpečnosť kontinentu

Obrázok 07: Agenda 2063, propagačná grafika

AGENDA 2063

Výber konkrétnych zámerov (prvá desaťročnica, 2013-2023):

- Postavenie žien a detí:
 - **Do roku 2023 skončí: obchodovanie s ľuďmi, odvádzanie detí do armády, detská práca, manželstvá nepnoletých**
 - Do roku 2023 budú odstránené všetky prekážky v nadobúdaní majetku/dedení majetku ženami, v podpisovaní pracovných zmlúv ženami, vo vedení a spravovaní bankového účtu ženami
 - Rodová rovnosť bude normou pre všetky orgány AÚ
 - Do roku 2023 sa znížia všetky formy násilia páchaného na ženách o 1/3
 - 15% všetkých nových firiem bude vychádzať z talentu a vynaliezavosti mládeže
 - Mládež bude mobilná
 - Podiel nezamestnaných mladých ľudí sa zníži aspoň o 1/4 v porovnaní s rokom 2013
- **Integrácia Afriky:**
 - **Zabezpečí sa voľný pohyb tovarov, služieb a kapitálu**
 - **Osoby cestujúce do ktoréhokoľvek členského štátu budú mať možnosť získať vízum v mieste vstupu do štátu**
 - Od roku 2023 budú prevádzkyschopné Africká colná únia, Africký spoločný trh a Africká menová únia
 - Sieť afrických rýchlostných vlakov prejde počiatočnou schvaľovacou fázou a rýchlovlak bude prevážať pasažierov medzi 2 prvými spojenými mestami

AGENDA 2063

- Zvyšovanie životnej úrovne:
 - Reálne príjmy na obyvateľa budú o 1/3 vyššie, než v roku 2013
 - Na polovicu v porovnaní s rokom 2013 budú znížené: úmrtia tehotných žien, úmrtia z podvýživy, úmrtia novorodencov, úmrtia v súvislosti s HIV/AIDS, úmrtia v súvislosti s maláriou
 - 9/10 ľudí bude mať prístup k pitnej vode
 - Mestá budú recyklovať aspoň 50% odpadov, ktoré vyprodukujú
 - Pripojiteľnosť k internetu a elektrickej energii sa zvýši o 50%
 - Budú existovať pracovné príležitosti aspoň pre každého štvrtého obyvateľa, hľadajúceho prácu

Obrázok 08: prvý africký rýchlovlak (Maroko), 2018

ROZPOČET

- Na finančný rok 2019:
 - Schválený na summite AÚ v Nouakchott (Mauritánia)
 - **681,5 mil. \$**
 - 12% nárast v porovnaní s rokom 2018
- Na finančný rok 2020:
 - Schválený na summite AÚ v Niamey (Niger)
 - **647,3 mil. \$:**
 - 157,2 mil. \$: operatívny rozpočet: administratíva
 - 216,9 mil. \$: programový rozpočet: plnenie kľúčových politík (napr. Agenda 2063)
 - 273,1 mil. \$: operácie na posilnenie mieru
- Členské krajiny často nemajú prostriedky na prispievanie do rozpočtu a preto za ne platia bohatšie krajiny (príspevky chudobných krajín sa ale odkladajú na neurčito)
- V porovnaní napr. s rozpočtom EÚ je rozpočet AÚ veľmi nízky
- Mnoho politikov v Afrike kritizuje neplnenie stanovených plánov napr. v Agende 2063 (je to spôsobené aj nízkym rozpočtom, ktorý pokrýva skôr len administratívne zabezpečenie všetkých inštitúcií AÚ)

ZDROJE

- Obrázok 01: [https://en.wikipedia.org/wiki/Organisation_of_African_Unity#/media/File:Flag_of_the_Organization_of_African_Union_\(1970%E2%80%932002\);_Flag_of_the_African_Union_\(2004%E2%80%932010\).svg](https://en.wikipedia.org/wiki/Organisation_of_African_Unity#/media/File:Flag_of_the_Organization_of_African_Union_(1970%E2%80%932002);_Flag_of_the_African_Union_(2004%E2%80%932010).svg)
- Obrázok 02: https://sk.wikipedia.org/wiki/Africk%C3%A1_%C3%BAnia#/media/S%C3%BAbor:Flag_of_the_African_Union.svg
- Obrázok 03: <https://au.int/en/about/symbols>
- Obrázok 04: https://en.wikipedia.org/wiki/Assembly_of_the_African_Union#/media/File:50th_Anniversary_African_Union_Summit_in_Addis_Ababa,_Ethiopia.jpg
- Obrázok 05: <https://au.int/es/node/37864>
- Obrázok 06: <https://face2faceafrica.com/article/african-standby-force>
- Obrázok 07: <https://edition.cnn.com/travel/article/morocco-high-speed-tgv-trains/index.html>
- Obrázok 08: <https://twitter.com/agenda2063n> <https://edition.cnn.com/travel/article/morocco-high-speed-tgv-trains/index.html>
- Němčák, V. (2008). *Ochrana lidských práv v rámci Africké unie* (Bakalárska práca). Dostupné z <https://is.muni.cz/th/f40ni/Nemcak.pdf>
- Webstránka Africkej únie: <https://au.int/en>